

SITATELJI! Prosim, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ke Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povziranja cen, potrebuje list v celovito skeniranje. Skušajte imeti na vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 91 — VOLUME LII. — LETNIK LII.

NEW YORK, TUESDAY, MAY 9, 1944 — TOREK, 9. MAJA, 1944

BOJI NA KRIMU OBNOVLJENI

Po 18-dnevem premirju je rdeča armada zopet pričela z napadi in je razbila nemške utrdbe okoli Sevastopola. Dva dneva so divjali srditi boji, predno se je rdeča armada prebila skozi utrdbe iz jekla in cementa in boji se nadaljujejo v največji bližini mesta.

Rusi so pričeli nove napade v nedeljo zjutraj z več sto težkimi topovi in bombniki, ki so omehčali obrambno črto, nakar sta dve krimski armadi na 25 milj dolgi fronti zlomili sovražni odpor in napredovali štiri milje. Obenem je bila pretrgana zadnja kopna zveza med nemškimi postojankami na obeh straneh Sevastopolskega zaliva.

S prvim večjim sunkom po 19. aprila je rdeča armada zdrobila 12 silno močnih nemških postojank, med njimi tudi strateško važno vas Inkerman, dve milj vzhodno od severovzhodnega konca Sevastopola in Ljubimovko, tri milje severno od Sevstopola in dve milj nad severnim bregom zaliva. Moskva je zavzela Ljubimovke že naznanila 14. aprila, kar pomeni, da se jo pozneje Nemci zopet zavzeli.

Rusi so prišli na severni breg Sevastopolskega zaliva, ki se zajeda vzhodno v Krim, z zavzetjem svetilnika v Inkermanu, poldrugo miljo severovzhodno od Sevastopola. Svetilnik stoji na višini na skrajnem severovzhodnem koncu zaliva, ki je dolg štiri milje in 930 jardov širok. Z zavzetjem svetilnika so bili Nemci, ki se vedno drže severni breg zaliva, odrezani od armade, ki se bori na južnem bregu v okolici Sevastopola.

V soboto podnevi so ruski aeroplani pajzljivo stražili morje, da ne bi iz Sevastopola pobegnili Nemci in Rumuni, ki jih cenijo na nekako 25.000. Zopet so potopili 12 osiških ladij, med njimi štiri transportne parnike s skupno tonažo 10.000 ton.

Gozdni požari v državi New York in New Jersey

Velikanska škoda je bila povzročena vsled požarov. Dva požara še vedno divjata v newyorški državi.

Gozdni oddelek države New York javlja, da v jugoistočnem delu države divja kar 14 velikih gozdnih požarov in da se je gozdarjem in prebivalstvu dosedaj posrežilo le štiri požare omejit. Dva neomejena požara divjata v countyju Orange, eden v countyju Sullivan in dva v Rockland county.

Iz Trentona, N. J., se javlja da divja v Atlantic countyju, in sicer severno od Hamontona, velikanski gozdni požar, ki preti vničiti 4000 akrov borovnega gozda. Štiristo gasilcev in sto mornarjev skuša požar omejiti; tem se je včeraj tudi pridružil še 40 vojakov naše konjice, ki je nastanjena v Port Republic, blizu Atlantic City. Vsled tega požara so v nevarnosti mala mesteca Hamonton, Pleasant Mills, West Mills in Rockwood. Družba Rdečega Kriza je poslala gasilec premično kantino.

Tudi v countyjih Atlantic, Monmouth, Ocean in Cape May divjajo gozdni požari, ki pa niso tako obsežni, kakor oni pri Hamontonu.

ko so napadli nek konvoj zapadno od pristanišča. Potopljenih je bilo še 7 hitrih motornih ladij in patrolnih čolnov, mnogo drugih pa je bilo poškodovanih.

Med 12. aprilom in 6. majem so Rusi potopili 115 ladij ob južnem bregu Krima, med njimi 43 transportnih parnikov s 105.000 tonami, 17 ladij pa so poškodovali.

Moskovski radio je včeraj že 17. zaporedni dan naznanil, da na fronti ni nobene važne izpremembe. Kot pravi Moskva, je rdeča armada v nedeljo na vseh krajih fronte razbila 52 nemških tankov ter izstrelila 41 aeroplanov.

Berlin pravi, da so vzhodno od Sereta v severovzhodni Rumunski zavzeli neko važno višino, razbili 15 ruskih tankov in ujeli več Rusov. Nemški radio tudi trdi, da se je med Prutom in Moldavo 26. aprila pričela "defenzivna bitka", ki pa je bila začasno ustavljena in da so Rusi skušali z 20 infanterijskimi in mnogimi tankovnimi divizijami prebiti nemško črto, pa se jim ni posrečilo. Berlin pravi, da so v teh bojih Rusi imeli težke izgube in so izgubili 386 tankov.

Polnočno rusko poročilo naznanja, da so Rusi jugovzhodno od Stanislava in južni Poljski v bojih na bajonet pobili 300 Nemcev. Zapadno od Jasija na Rumunskem so Nemci napadli, toda proti večeru so bili vrženi nazaj v svoje prvotne postojanke. Pri tem so izgubili 40 tankov in mnogo vojakov je bilo ubitih.

Zaradi strogo vojaškega značaja tega obiska člani te misije, na čelu katere je generalni major Velebit in major Vogel, ne morejo biti intervjuvani. A vesti in pozdravi, ki so jih ti prinesli iz Jugoslavije so znatno razveselili tukajšnje jugoslovanske priistaše Tita. Medtem ko je materialni položaj dežele skrajno težak, morala ljudstva še nikdar ni bila bolj na višku. Pravijo, da mreža osvobodilnih organizacij sega v najoddaljene kote dežele.

Mladinske skupine so bile posebno aktivne, in člani teh skupin so izvršili izredno junaka dejanja proti sovražniku. Celotno 13 letni člani se aktivno udeležujejo v delovanju teh skupin.

Kot poročajo, se širi osvobodilno gibanje globoko v Srbijo, kjer je ministrski predsednik Puric omrznjen, in kjer obsojajo Mihajloviča zaradi odprtega sodelovanja s sovražniki.

Delavstvo 11 detroit-skih tovarn stavka

Štrajk se še vedno širi.

Iz Detroita, Mich., prihajajo poročila, gласom katerih je tankaj koncem minulega tedna nastal štrajk delovodij kar v enajstih tovarnah hkrati. Število štrajkarjev še vedno narašča, kajti tem so se pridružili tudi delovodje velikanske Fordove tovarne v Windsorju, Ont., oziroma v Canadi onstran reke Detroit.

V Packardovi tovarni v tukajšnjem mestu je pričelo štrajkati kakih 300 delovodij, in sicer v noči med minulem četrtkom in petkom. In sedaj se tudi javlja, da se namerava še 850 Packardovih delovodij pridružiti stavkarjem. To nameravajo storiti tudi delovodje, ki so služili pri Briggs Manufacturing Co., katerih je 1000, in ravno tega mnenja je tudi 600 delovodij, ki so zaposleni pri Hudson Motor Car Co.

Tudi pri Desoto Warren Co., v katere družbe tovarnah se izdelujejo aeroplani, je zastavilo 2800 delavcev, dočim štrajka pri Republic Aircraft Corp. 1300 delavcev že več, kakor teden dni.

Edino mesto, ki ima občinsko centralno kurjavo za vse prebivalstvo

je Virginia, Minn. Ta naprava dovaža parno kurjavo v vse hiše, prodajalne, šole in cerkve, kar jih je v imenovanem mestu v državi Minnesoti.

TITOVA VOJAŠKA MISIJA V LONDONU

London, 3. maja (ONA) — Mislijo, da je Titova vojaška delegacija, ki je ravnokar prispela v London, prinesla dobre vesti, kar se tiče situacije v Jugoslaviji.

Zaradi strogo vojaškega značaja tega obiska člani te misije, na čelu katere je generalni major Velebit in major Vogel, ne morejo biti intervjuvani. A vesti in pozdravi, ki so jih ti prinesli iz Jugoslavije so znatno razveselili tukajšnje jugoslovanske priistaše Tita. Medtem ko je materialni položaj dežele skrajno težak, morala ljudstva še nikdar ni bila bolj na višku. Pravijo, da mreža osvobodilnih organizacij sega v najoddaljene kote dežele.

Mladinske skupine so bile posebno aktivne, in člani teh skupin so izvršili izredno junaka dejanja proti sovražniku. Celotno 13 letni člani se aktivno udeležujejo v delovanju teh skupin.

Kot poročajo, se širi osvobodilno gibanje globoko v Srbijo, kjer je ministrski predsednik Puric omrznjen, in kjer obsojajo Mihajloviča zaradi odprtega sodelovanja s sovražniki.

Italovski oddelki, ki se bore v Titovih vrstah, so se odlično obnesle. Dve vrsti Italjanov se bori v Jugoslaviji, ena skupina, ki ssetoji iz bivših članov fašistične armade, in druga, ki sestoji iz civilistov vstevši delavce iz severne Italije, ki so

Nemci skušajo uničiti podtalne sile

Office of War Information naznanja, da so naciji svoje propagandno orožje obrnili proti patriotom, ki v zasedenih deželah delujejo podtalno ter hočejo uničiti te mogočne sile, ki se zoperstavljajo vpadniku.

Naciji skušajo na vse načine zasejati zmednjo, spor in nezdrupnost med temi organizacijami, ki so se zvezale v svojem odporu proti nacijem. Naciji mislijo, da bodo te patriote razcepili in jih posamezno premagali, kakor so to delali takoj v početku vojne, ko so nemške tolpe zasedle eno deželo za drugo.

Nemci so pričeli po radio pozivljati podtalne organizacije, da se dvignejo proti Nemcem, toda ti pozivi so lažnivi, kajti iz gledajo kot da prihajajo iz zavestnih držav. S tem hočejo patriote samo izvesti, da pridejo na plan in se prežgodaj dvignejo in bi jih Nemci na ta način mogli naglo pokončati.

Da pa se prepreči ta nacijska nakana, zavezniki radio postaje svarijo patriote po vseh zasedenih deželah, da naj se ne puste speljati na led in da bodo že zavezniški naznanili, kdaj je pravi čas, da se dvignejo in padejo na vpadnika.

Ko so zavezniški izvedeli, da nameravajo Nemci v Franciji izdati napačne pozive za vstajo, je prava francoska podtalna radio postaja oznanila naslednje:

"Izvedeli smo, da nameravajo Nemci v trenutku, ko bo izkrcavanje v teku, poročiti v imenu Gaulistov ali komunistov... Njih namen je jasen, da hočejo sejati zmednjo in razkroj v odporu. Toda odpor jih bo presleplil v vseh teh manevrih. Vi poznate zavezniki postaje, njihovo valno dolžino in glasove onih, ki govorijo. Pri vsem tem pa je Francozom potrebno povedati, kakšnih sredstev se bo sovražnik posluževal, da bo razširjal napačne vesti in dajal napačna navodila. Bodimo na straži."

Ko so nemški letalci nad Dansko raztrosili napačne le-

take, je 2. aprila holandski radio Orange iz Londona poslal slično svarilo. V svoji oddaji za Evropo je londonska radio postaja 18. marca posvarila, da so nemški aeroplani spustili nad Francijo letake, ki pozivljajo prebivalce, da se dvignejo proti Nemcem, kadar pride vpad, ne da bi počakali na posebno navodila po radio.

"Ponovno svarimo, da bodo Nemci vporabljali vse spletke in zvijače, da prisilijo patrio-

te, da prezgodaj pokažejo svoje roke in da povzročijo smledo med prebivalstvom. Natančno preiščite vse letake, ki pridijo do vas."

Na Danskem Nemci že tri mesece širijo sami sabotažo in uničujejo nevažne naprave, da bi prebivalstvu postavili pred oči, v kaki zmednji se že nahaja dežela.

Nemci so neke v Franciji iztirili vlak, v katerem se ni vozil nikdo, kot samo civilisti in to so storili samo zato, da bi prestrašili francoske železnice, ki nameravajo pomagati zaveznikom, kadar se prične vpad.

Nemci so pričeli nove napade na partizane po celi Jugoslaviji v očividnem namenu zdrobiti partizansko armado v času, ko na ostalih frontah vlada pri-

meroma mir.

"Naši oddelki nudijo odločen odpor," pravi glavni stan maršala Tita, "in na mnogih krajih prehajajo celo v protiofenzivo."

Poročilo po radio pravi, da so partizani zavzeli Kladano v vzhodni Bosni in da se bore

po ulicah Beranija v Črni gor.

Glavni stan maršala Tita tudi poroča, da general Draža Mihajlović, vojni minister v vladi kralja Petra, vodi dejansko kampanjo proti partizanom in da so partizani v velikem boju s četniki v Srbiji.

Poročilo izjavlja, da so partizani zaplenili neko povelje, v katerem general Mihajlović pozivlja vse četnike in Srbe, da se bore skupno z nemškimi in božgarskimi vpadniki.

ameriški bombniki mesto zopet napadli. Bombe so posebno padale na središče mesta.

Nek švedski potnik pravi, da so bombe skoro popolnoma porušile mogočno palačo, kjer je nastanjen zračno ministrstvo maršala Goeringa.

V ponedeljek sta bili prisiljeni dve ameriški letelci trdnjavi pristati na Švedskem in posadki sta bili internirani.

Uspešen lov na ribe

Iz Cape May in drugih ribiških pristanišč Nove Anglije se javlja, da tamošnji ribiči že dolgo niso imeli take sreče pri svojem poslu, kakor te dni. V skladu s tem, kjer razpošiljajo ribe po iztočnih državah, jim vsled obilega lova, primanjkuje delavcev, vsled česar se je javilo na delo na stotine dijakov vijah sol in drugih prostovoljcev. Celotno ulični pometači so se javili na delo, in vojak ter mornarji obrežne mornarice, pridejo redno pomagati ob svojem prostem času.

Premalo duhovnov

Število duhovnov metodistične veroizpovedi v Kansasu se redno manjša, in ker tudi število semenišnikov redno narašča, bodo pomanjkanje te vrste dušnih "pastirjev" trajalo saj še deset let. Istodobno pa število vernikov redno narašča.

te, da prezgodaj pokažejo svoje roke in da povzročijo smledo med prebivalstvom. Natančno preiščite vse letake, ki pridijo do vas."

Na Danskem Nemci že tri mesece širijo sami sabotažo in uničujejo nevažne naprave, da bi prebivalstvu postavili pred oči, v kaki zmednji se že nahaja dežela.

Nemci so neke v Franciji iztirili vlak, v katerem se ni vozil nikdo, kot samo civilisti in to so storili samo zato, da bi prestrašili francoske železnice, ki nameravajo pomagati zaveznikom, kadar se prične vpad.

Nemci so pričeli nove napade na partizane po celi Jugoslaviji v očividnem namenu zdrobiti partizansko armado v času, ko na ostalih frontah vlada pri-

meroma mir.

"Naši oddelki nudijo odločen odpor," pravi glavni stan maršala Tita, "in na mnogih krajih prehajajo celo v protiofenzivo."

Poročilo po radio pravi, da so partizani zavzeli Kladano v vzhodni Bosni in da se bore

po ulicah Beranija v Črni gor.

Glavni stan maršala Tita tudi poroča, da general Draža Mihajlović, vojni minister v vladi kralja Petra, vodi dejansko kampanjo proti partizanom in da so partizani v velikem boju s četniki v Srbiji.

Poročilo izjavlja, da so partizani zaplenili neko povelje, v katerem general Mihajlović pozivlja vse četnike in Srbe, da se bore skupno z nemškimi in božgarskimi vpadniki.

ameriški bombniki mesto zopet napadli. Bombe so posebno padale na središče mesta.

Nek švedski potnik pravi, da so bombe skoro popolnoma porušile mogočno palačo, kjer je nastanjen zračno ministrstvo maršala Goeringa.

V ponedeljek sta bili prisiljeni dve ameriški letelci trdnjavi pristati na Švedskem in posadki sta bili internirani.

Uspešen lov na ribe

Iz Cape May in drugih ribiških pristanišč Nove Anglije se javlja, da tamošnji ribiči že dolgo niso imeli take sreče pri svojem poslu, kakor te dni. V skladu s tem, kjer razpošiljajo ribe po iztočnih državah, jim vsled obilega lova, primanjkuje delavcev, vsled česar se je javilo na delo na stotine dijakov vijah sol in drugih prostovoljcev. Celotno ulični pometači so se javili na delo, in vojak ter mornarji obrežne mornarice, pridejo redno pomagati ob svojem prostem času.

Premalo duhovnov

Število duhovnov metodistične veroizpovedi v Kansasu se redno manjša, in ker tudi število semenišnikov redno narašča, bodo pomanjkanje te vrste dušnih "pastirjev" trajalo saj še deset let. Istodobno pa število vernikov redno narašča.

ZA TRAJNI MIR

Vse človeštvo pričakuje, da bode po sedanji vojni zavladal trajni mir za vse narode sveta, — mir ki bode trajal saj pol stoletja. Da se to doseže, — tako trdijo nekateri svetovni, oziroma mednarodni politiki, — morajo "veliki zavezniški", oziroma Zed, države, Anglija in Rusija poskrbeti, in naloga teh "velikih zaveznikov" bode tudi, da nadzorujejo vse male države v Evropi tekom vse dobe zgoraj omenjenega "trajnega mira." — Ako pa pride tekom prihodnjega pol stoletja med imenovanimi "velikimi državami" do spora, bo mir zopet v nevarnosti.

Nekateri poznavalci svetovnega položaja v preteklosti so tudi mnenja, da "atlantski čarter" ni popolen, in da ga bode treba dokaj spremeniti. Tega menja je tudi ministr. predsednik Vel. Britanije, Churchill, katerega so nedavno poslanci v angleškem parlamentu pozvali, naj poda kako dodatno izjavo glede omenjene svetovno-važne listine. Tem povodom jim je naznanil, da se potek sedanje svetovne vojne dokaj hitro spreminja, tako da bode treba nekatere točke "čarterja" spremeniti, dočim ostane namen "čarterja" tudi v bodoče nespremenjen.

General Jeremenko

Slavna ruska zmaga na Krimu, je pred vsem za sluga generala Andreja L. Jeremenka.

General Jeremenko je tudi dokaj pripomogel, da so morali Nemci bežati iz Stalingrada. Jeremenko je bil namreč poveljnik one ruske vojske, ki je prehodila 300 milj dolgo pot po zasneženih Kalmuških stepah in razdejala komunikacije Nemcev ob Stalingrad-Thioroč železnici. Kasneje je popolnoma porazil vojsko nemškega generala Mannsteina, ko je slednji skušal rešiti nemško vojsko 300.000 mož, katere je bila obkoljena v Stalingradu.

Tekom sedanje vojne je bil sedemkrat ranjen. Jeremenko je dovršil znane vojne šole, med temi tudi znano Frunzejevo akademijo. Rodom je iz Ukrajine, in ko mu je bilo deset let, odšel je delati na farme. Deset let kasneje, moral je k vojakom v carsko vojsko, in početkom prve svetovne vojne je bil desetenik. Kot desetenik je bil ranjen pri Lvovu v Galiciji, vsled česar je bil odpuščen. Toda ko so Nemci tedaj dospeli v Ukrajino, organizoval je svojo gerilja-četo, s katero se je kasneje pridružil boljševiškim vojnim organizacijam oziroma četam, ki so se borile za svobodo pod vodstvom znanega kazakega generala Semjon Budenija. Od tedaj nadalje je dokaj hitro napredoval. Njegove osebnostne žrtve tekom sedanje vojne so bile dokaj velike in tudi izvanredne, kajti Nemci so mu ubili ženo in tudi enega izmed njegovih peterih otrok.

“GLAS NARODA”

VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Alexale Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakow, President; Ignace Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

“Glas Naroda” is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

“Glas Naroda” izhaja vsaki dan izven sobot, nedelj in praznikov.

“GLAS NARODA”, 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 1-1243

ZUPNIK ORLEMANSKI

Poljski župnik Stanislaw Orlemanski iz Springfield, Mass., je pred svojim odhodom iz Moskve rekel, da se je pričel, da je Josip Stalin prijazen do katoliške cerkve in da bo Poljska po osvoboditvi obdržala svojo vero.

Po zadnjih Orlemanskega bo Stalin ostal prijateljsko nagnjen katoliški cerkvi. S svojim obiskom v Moskvi je Rev. Orlemanski zelo zadovoljen. V soboto je imel že drugič razgovor s Stalinom in vnanjim komisarjem Vjačeslavom M. Molotovom. Orlemanski je nad vse zadovoljen z demokratičnim sprenom, ki ga je bil deležen v Moskvi. O Stalinu in Molotovu je rekel, da sta velika moža in da je uspeh njegovega obiska večji kot pa je pričakoval.

Tokom svojega bivanja v Rusiji je Rev. Orlemanski obiskal glavni stan poljske armade, ki se bori na strani rdeče armade. Iz okrajev okoli Tarnopola je pred kratkim prišlo 8000 poljskih prostovoljcev.

Ko je Orlemanski govoril o verskih zadevah v Rusiji, je rekel, da je v poljski armadi v Rusiji pet katoliških duhovnikov in škof v Lucku je obljubil, da bo poslal poljski armadi še več rojalskih kaplanov.

Po zadnjem razgovoru s Stalinom in Molotovom je Orlemanski iz Moskve po radio govoril poljskemu narodu ter rekel, da ni nobenega zadržka, da Poljski ne bi mogli po vojni v prijateljstvu živeti v Rusi in je Poljake pozval, da ponudijo Rusom svojo roko v prijateljstvo.

“Slovani smo,” je rekel Orlemanski, “in Poljska združena z Rusijo bo največja sila na vzhodu. Ta zveza bo prinesla mnogo dobrega tako Poljski kot Rusiji in bo jamčila mir za nas za stoletja.

“Dragi ljudje moje domovine: Zarja osvoboditve že vstaja. Čas ni več daleč, ko bo po težkih dnevih — dnevih smrtne strahu, bolesti in potrebe — prišel srečni dan svobode. Živele Združene države Amerike! Živela U. S. S. R.! Živela svoboda, neodvisna in demokratična Poljska!”

Dalje je Orlemanski povedal, da je obiskal Zagorsk, kjer poljski otroci, ki so morali pred Nemci pobegniti, obiskujejo šole in se učijo v poljskem jeziku.

“Dovolite mi, da vam kot nevtralen opazovalec in praktičen Američan povem, da pod sedanjimi razmerami stvari ne morejo biti boljše. Mi Poljski moramo biti hvaležni sovjetski vladi za njeno naklonjenost.”

Največje zanimanje je zavladalo med javnostjo, ko je Orlemanski rekel, da bodo bodoči dogodki dokazali, da je Stalin naklonjen katoliški cerkvi. Župnik Orlemanski je z apostolskim upraviteljem v sovjetski Rusiji Rev. Leopoldom Braunom razpravljal o svoji konferenci s Stalinom. Rev. Braun je v Rusiji že nad deset let.

Popolnoma bo mogoče dognati Orlemanskijev uspeh šele, kadar bo katoliška hierarhija v Združenih državah povedala svoje mnenje. Svojem škofu v Springfieldu Thomasu M. O'Learyju bo Orlemanski podal natančno poročilo o svojem potovanju in o razgovoru s Stalinom in Molotovom. Najvažnejše pa je, da je Orlemanski trdno prepričan, da bodo predstavniki sovjetske vlade držali svojo obljubo in bodo katoliški cerkvi v Rusiji dali popolno svobodo.

Kot znano, se vsa ameriška javnost zanima za potovanje župnika Orlemanskega v Rusijo in kongresnik Lesinski je vprašal državni departament, na kak način je Orlemanski do bil potni list, da je mogel potovati v Rusijo. Državni tajnik Cordell Hull je Lesinskemu v pismu odgovoril naslednje:

“Potovala sta (Orlemanski in Lang) kot privatna ameriška državljana ter sta delovala v svoji lastni zasebni lastnosti. Nimata uradnega staleža in v nobenem oziru nista predstavnik ali govornik vlade Združenih držav.”

Vi lahko začnete kupovati Vojne Hranilne Bonde s tem, da kupujete znamke za le 10 centov.

OPITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zagotovijo redno dopolnjevanje lista, lahko gredo upravitelstvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. **ALI NE BI OBNOVLILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES** in ne čakajte na opomin, ker s tem prihranite upravitelstvu nepotrebne stroške?

IZ PARTIZANSKEGA TISKA

(Nadaljevanje.)

Vsi oni ki stojijo še vedno ob strani, morajo biti potom mobilizacije poklicani, da vrše svojo dolžnost v vrstah NOV in POJ. Kdor se ni odzval svoji najčistnejši dolžnosti, bo po pravici ožigosan kot strahopetec in izdajalec svoje domovine. Dolžnost vsakega poštenega Slovenca, Srba, Hrvat, Muslimana, Črnogorca, Macedonca itd., je da stori, kar more v oni težki krvavi borbi.

V zvezi z narodnimi odnosi se kaže vsak dan večja potreba, da pride čim prej do jure, do priznanja Nacionalnega komiteja kot edine zakonite vlade Jugoslavije. To odločno zahtevajo interesi našega naroda, ki so itak že zadosti oškodovani z izdajalskim delom jugoslovanske begunske vlade.

Ljudski denar, ki je bil pred in med sedanjo vojno naložen v zaveznikih državah, je v rokah jugoslovanske begunske vlade, ki ga neusmiljeno razcipa v svoje osebne svrhe in v svrhe financiranja izdajalskih četnikov v domovini. Tako je prišlo do viška tudi dejstvo, da neupravičena vlada izkorišča od prej obstoječe dogovore in obveze zaveznikov, in brez vsake zveze z domovino in narodom — nemoteno troši in upropašča narodno premoženje. Tako ti begunci z ozirom na odnose do jugoslovanskih narodov vrše najnavadnejši zločin, kajti jugoslovansko ljudstvo potrebuje najbolj ta denar ravno dandanes za svojo težko osvobodilno vojno in ki bo po koncu te borbe še posebno potreben za obnovo naše opustošene domovine.

Begunska vlada, ki je polna nepremagljivega sovraštva do jugoslovanskega ljudstva, ki je šlo brez in proti njeni volji v boj proti sovražniku, poskuša, da spravi svoje pristaše v razne mednarodne odbore, kjer gotovo ne bodo delali za interese ljudstva. Ne moremo biti brezbržni proti dejstvu. Moramo storiti vse, da se reši ta denar, da pridejo v te odbore ljudje, v katere ima naše ljudstvo zaupanje, to je taki, ki jih pošlje vanje Nacionalni komitej osvoboditve Jugoslavije.

V ta namen je potrebno stalno apelirati na pošteno mednarodno javnost in na zavezniške Svatramo, da imajo narodi Jugoslavije, ki doprinašajo tako velike žrtve v borbi za skupno zaveznikiško stvar, pravico, pričakovati, da bodo zaveznikiške države čimprej prekinile zveze z izdajalsko begunsko vlado in omogočile, da naši narodi pridejo do svoje ga premoženja — da bodo zavezniki vzpostavili normalne odnose z Nacionalnim komitejem osvoboditve Jugoslavije.

Čeprav se bo vprašanje notranje uredbe Jugoslavije reševalo šele po osvoboditvi domovine od okupatorja, vendar je že danes treba storiti vse, potrebne korake in dela, ne samo za to da bo delo lažje po vojni, nego zato, ker je to potrebno že danes zaradi uspešnejšega napredka narodno osvobodilne borbe. Vprašanje federacije je mnogim znano samo kot beseda, ki predstavlja nekaj, kar je samo nekoliko bolj, nego je bila stara Jugoslavija; vendar pa mnogim ni jasno, kaj resnično znači za našo domovino v celoti in kaj za vsak naš narod posebej. Uspešno razjasnjevanje tega pojma se ne more izvršiti samo s propagando, temveč mora biti podprto s praktičnim delom, oziroma z rešenjem raznih vprašanj, ki spadajo v področje federativne ureditve. Nacionalni komitej osvoboditve Jugoslavije mora že sedaj ne samo prepustiti vse zadeve notranje uprave, ki spadajo v področje federativne enote, tej enoti, temveč mora ji tudi po-

magati s svojo iniciativo in organizacijskimi nasveti. Po drugi strani mora Nacionalni komitej paziti, da vodje federativnih enot ne prevzema- jo nase odgovornosti, ki spadajo v področje Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije, odnosno centralnega organa Jugoslavije. Taka razmejitve se more izvršiti že sedaj med vojno, toda gledati je treba, da se to vrši zelo pazljivo in s popolnim medsebojnim razumevanjem.

Iz mnogih krajev, na primer iz Vojvodine in drugih, nam mnogokrat pridejo vprašanja kaj bo z dotičnimi pokrajina- mi. Ali bodo imele svojo avtonomijo ali bodo pripadale neki drugi federativni enotici. Razumevamo je, da so taka vprašanja umestna, ker nam kažejo, kako se ljudstvo v vseh krajih naše domovine zanima za svojo bodočo upravo, ki mu bo prinesla vse one pravice, ki mu pripadajo. Na ono vprašanje moremo danes odgovoriti samo to: Vojvodina in druge pokrajine, ki to žele, bodo gotovo dobile najširšo avtonomijo, toda vprašanje avtonomije in vprašanje, kateri federativni enoti bo katera pokrajina pripojena, je odvisno od ljudstva samega, oziroma od njegovih zastopnikov, ko se bo po vojni določevala državna ureditev.

To je samo majhen del onih ogromnih nalog, ki stojijo sedaj pred Nacionalnim komitejem osvoboditve Jugoslavije in pred organi vsakega naroda posebej. Ne moremo pričakovati, da bi se ta vprašanja mogla rešiti brez največje pomoči Narodno osvobodilnih odborov in narodnih organizacij in cellega naroda.

Odgovornost AVNOJa in Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije pred ljudstvom je velika, toda prepričan sem, da bodo s pomočjo ljudstva rešili vse naloge ravno tako, kakor so naši herojski partizani in Narodno osvobodilna vojska Jugoslavije s pomočjo vseh rodoljubnih ljudstev Jugoslavije mogli voditi tako uspešno osvobodilno borbo.

* TITO.

Članek dr. Ribnikarja, podpredsednika Narodne vlade, tiskan v partizanskem časopisu “Nova Jugoslavija” št. 1. 1. marca 1944:

Karakter naše prve narodne vlade.

Kot se je Antifašistično Veče narodnega osvoboditve Jugoslavije na svojem drugem zasedanju 29. in 30. novembra 1943 konstituiralo v vrhovno zakonodajno in izvršno oblast Jugoslavije, je izbralo svoje predsedništvo, ki je na svoji prvi seji imenovalo Nacionalni komitej osvoboditve Jugoslavije z maršalom Josipom Bro-

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, ako je vam le priročno da se poslužujejo —
UNITED STATES
oziroma
CANADIAN
POSTAL MONEY
ORDER.

zom (Titom) kot predsednikom in poverjenikom za narod na obrambo.

V odločbah AVNOJa je rečeno, da je Nacionalni komitej “Najvišji izvršni in zakonodajni organ narodne oblasti, preko katerega AVNOJ vrši svoje izvršne funkcije,” in ki ima “vse lastnosti narodne vlade. Nacionalni komitej je označen kot “časna narodna vlada.”

V tisku in vsakdanji govorici je izraz “časna vlada” hitro prišel v raho. Prešlo je v navado, da se Nacionalni komitej imenuje tako za razliko od “begunske vlade” kralja Petra v Kajuvu. Ker pa beseda “časna” lahko zavede do nespornosti pri oceni značaja Nacionalnega komiteja kot narodne vlade, je treba nekoliko razjasniti smisel tega pridevka.

Časna vlada se navadno imenuje tista, ki nastane med revolucijo. Taka revolucionarna vlada se s tem, da je revolucionarna, ne opira na stare nezakonjene institucije, temveč nasprotno jih ruši in pripravlja nove (na primer narodno skupščino), ki bodo ponagale ustanoviti trajno zakonito vlado. Časni značaj take vlade obstoji v tem, da je njena glavna naloga priprava za ustanavljanje novih ali pa obnavljanje starih institucij (na primer izvrštev volitev za skupščino) in da potem prepusti mesto drugi zakoniti vladi.

Ali je Nacionalni komitej taka časna revolucionarna vlada? Pogled na razvoj političnih dogodkov, ki so privedli do ustanovitve Nacionalnega komiteja, nam bo dal odgovor na to vprašanje. Kako so se stvari razvijale?

Narodno osvobodilna borba je že od začetka zahtevala svojo borbeno narodno oblast. Najboljša oblika zanjo so bili narodno osvobodilni odbori. Izšli so iz borbe, so postali kar prave narodne oblasti. Imeli so za to dva pogoja: izhajali so iz ljudstva in služili so borbi za pridobitev narodnih teženj.

(Nadaljevanje prihodnjice.)

Jugoslovanski pomožni odbor v Ameriki. — slovenska sekcija 1840 W. 22nd Place, Chicago, potrebuje podporo vsakega rojaka, da lahko izvrši svoje tako nujno potrebno delo v pomoč našim v domovini.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

RAZGLEDNIK

PREMOGARJEM V UVAŽEVANJE

Načrti za uveljavitev vodne sile v tovarnah v povojni dobi.

Glasm statističnih poročil, Portsmouth, O., v katerih katere je sestavil takozvani “Bituminous Coal Institute”, potrebuje parno silo in v to bode kmalo po končani vojni svrhu se bode izdalo nadaljnjih \$2,000,000 za zgradbo transmissijske zveze z Atlanto, Ga.

Izračunali so, da stane hidro-električna sila po 0,006 za kilovatno uro, dočim stane ista količina proizvedene parne sile 0,004. Hidroelektrične naprave, oziroma instalacije stanejo povprečno za vsaki kilowatt \$250., dočim veljajo parne naprave iste kakovosti in za proizvod iste kilovatne sile, le \$85.

Toda za proizvod milijona kilovatov potom hidroelektričnih naprav, se rabi le pet delavcev, dočim se rabi 25 delavcev za isti proizvod potom parne sile. Na podlagi zgorajšnjih preračunov, bodo nameravane hidro-električne naprave prihranile vsako leto 42,000,000 ton premoga, katerega seveda ne bode treba kopati, kar zopet pomenja, da bodo premogarji izgubili na svojem zaslužku vsako leto najmanj \$63,000,000 — ako računamo, da zasluži povprečen premogar le po \$1.50 pri vsaki toni nakopane premoga.

Poleg tega se sanja nekako 200 irigacijskih načrtov, katerih vsaki bo imel svojo električno centralo, ki bo dovajala električni pogon tisočerm tovarnam, katere bodo zgradili ob bregovih rek White in Arkansas. Tudi v državi Oklahomi, bodo zgradili 14 central, ki bodo dovajale električni pogon nestetim novim tovarnam.

Premogarske družbe naravno priznavajo, da je električni, oziroma hidro-električni pogon vsekakor potreben v državah, ki nimajo premogovih rogov, toda kljub temu so premogove družbe v skrbih glede njihovega obstanka tekom bodočih let, kajti naravna posledica zgoraj omenjenih naprav, bode dokaj slabo upljivala na njihove posle v trgovskem pogledu, čegar posledica bode, da bo prišlo na tisoče premogarjev ob zaslužek. Na tisoče tovarn in sličnih naprav porabi sedaj na milijone ton premoga, tako za električno razsvetljavo v raznih mestih, kakor tudi pri delu v raznih tovarnah in za promet po železnici.

Glasm že izdelanih načrtov bode napeljali transmissijske električne hidraulične zveze med Trentonom, Tenn., in

SONART REKORDI

NOVE SLOVENSKE PLOŠČE

Jerry W. Koprivsek in njegov orkester

ME55—Wedding Polka (Ne bom se možila, Ti pa jesi, pa židana marelja)

Wedding Waltz Slovenski Waltz

ME56—Jeen Polka (Moj potico pečejo)

Marine — polka

575—Terezinka — polka Na planinah—valsek

Lepe Melodije

Duquesne University Tamburica Orkester

ME71—Na Marjance, polka

Kje so moje rožice Marjčka, pegla polka

Za tozadnji cenik in cene plošč se obrnite na

JOHN MARSICH, Inc. 463 W. 42nd ST., NEW YORK

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI
IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA

THE INCREDIBLE TITO

Man of the Hour

V angleščini izpod peresa slovitiga pisatelja
Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovancev za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

“Najbolj razburljiva povest
v 27 letih!”

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je zaloga teh knjižic zelo omejena, je priporočljivo, da pošljite naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavitku gotovino oz. znamke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

SVETOVNI PRVAK

Lepaki so vabili z velikimi letali, na kateri se bo odločilo, kdo bo postal "kralj neba," ali slavni pilot Francz Detroyat ali nemški pilot Fieseler.

Na programu je bilo, da bo ta tekmeča izmenjala letali. Določeno je bilo, da nekaj dni pred tekmo letita vsak četrt ure na letalu svojega nasprotnika.

Na letališče je ravnokar prišel v avtomobilu francoski prvak v zračnih akrobacijah Detroyat in lahkotno skočil na tla. Nemški aparat je bil pripravljen za vzlet. Tekmeča sta se prijazno pozdravila in Detroyat je hitro stopil v gardeboto, da bi se pripravil za let. Medtem ko je oblačil svojega "pajaca" je premišljeval o pokretnosti, ki jih bo moral čez trenutek napraviti v zračnih višinah. Ne sme misliti, da med akrobacijami, ki vedno zadivijo letalca, misli samo na čast in slavo. Kaj se! Detroyat dela, računa in pripravlja. Potemec je stare rodovine, ki se je proslavila s svojimi odličnimi jahači in zaradi tega ima prečiznost že v krvi. Kajti malokatera stvar zahteva tako veliko prečiznost in treznih misli, kakor ravno zračne akrobacije.

Detroyat jih obožuje. Sam je preizkusni pilot, in ve, kakšno važno vlogo igrajo akrobacije v letalstvu. Čeprav tega nekateri nočejo razumeti. V akrobacijah se izkaže trdnost letala in sposobnost pilota.

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

Kadar Detroyat sam v zraku stedi ta ali oni lik, je podoban nčenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni, jetiko ali raka, tako ima tudi letalstvo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni plosčati wri. Letalo pada v majhnih krogih oziroma spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli tlenih površin brezračen prostor, zaradi katerega kmita in ne morejo delovati. Če pa letalo v plosčati wri, je iz-

je kmalu imel v rokah. Na razpolago ima 15 minut za študiranje lastnosti letala in za najtežje akrobacije.

Pred vzletom si je napisal na lističu papirja vse figure, katere mora izvršiti v prostornem zračnem morju. Ko je dosegel 1000 metrov je polagoma začel izvajati akrobacije, ki jih je delal na svojem letalu.

Vse gre v redu. Težke figure so se nizale druga za drugo, izvajane z izredno lahkoto. Detroyat je vedno bolj občudoval letalo svojega tekmeča; res, prav izredna mašina. Program, predviden za danes, je skoraj izčrpan. Ostalo mu je še minut časa. Tedaj se je odločil, da bo na Fieselerjevem letalu poizkusil akrobacijo, ki mu je vedno uspela na njegovem aparatu, katere pa Fieseler sam na svojem gotovo še ni pokazal — hrbtni wri. Ako mu še to uspe, ima mnogo upanja na zmago. Ker pa svojih kart še ni hotel vnaprej odkriti, je sklenil, da vzame večjo višino in se malo oddalji od letališča.

Dosegel je višino 1306 metrov. Prišel je trenutek. Detroyat je obrnil letalo na hrbet. Zemlja je zdrknila nad njegovo glavo in nebo je imel pod nogami. Malo neprijeten občutek. V takem položaju vsak izgubi za trenutek orientacijo. Detroyat je počakal, da se je zbral in sedaj pa, da vidimo, kakšen je ta "hrbni wri."

Plin je popolnoma odvzet. Detroyat čaka izgubo brzine in dela iste pokrete kakor na svojem letalu, kadar ga hoče postaviti v "wri."

Gotovo je. Letalo se je prevrglo na glavo. Detroyat je začutil na desnem licu močan sunek vetra in letalo se je začelo vrtneti. Trup ni bil v navpičnem položaju, ampak nagujen proti zemlji, katero je Detroyat vedno videl pod seboj. To je hrbtni wri. Brez dvoma

V tej akrobaciji ki je še malo znana, je preživel iste občutke, kakor pri navadnem wriu. Tam je čutil močan pritisk na sedež, pri hrbtnem wriu se pa je pritisk prenesel v pritisk na vezi. Če bi se strgale, bi ga vrglo z letala kakor kamen iz prače.

Ali vezi so trdne. Fieseler je imel prav, ko jih je preizkusil pred poletom. Letalo je medtem napravilo en krog, dva kroga, tri kroge. Vse gre v redu.

Nenadoma postanejo komande kakor divje. Letalo se zajeda v zrak in obrati postajajo vedno hitrejši. Pazi!

Detroyat je takoj pomislil na plosčati wri, ki je najstrašnejši vprašaj za nekatera letala, na katerega še ne more nobeden odgovoriti; plosčati wri smrtna bolezen aviatike, kateri že tako dolgo iščejo zdravnika.

Detroyat je izgubil hladnokrvnost in je delal vse potrebne pokrete, s katerimi je upal, da bo izvel letalo iz wrija. Sunkovito je dodajal in odzval plin in obenem s hrbtnimi pokreti rok in nog iskal ogla, pod katerim bi komande ponovno odgovarjale.

Vse zastoj. Komande so ostale brez odpora, kakor mrtve. Letalo ne leti več, ampak je postalo vse drugo prej kakor leteči stroj, magari kakšen voz, avto ali — mrtvaška raketa. Nenadoma je prepuščeno zemeljski privlačnosti, začelo padati z vedno večjo brziho proti zemlji.

Detroyat je vse poiskoval in uvidel je, da ne more ničesar več storiti. Prišel je trenutek poslednjega aduta: skočiti iz letala in si s padalom rešiti življenje. Ali tedaj se je nekaj v njegovi duši postavilo proti tej misli — da naj zapusti tako lepo Fieselerjevo letalo, da naj ga pusti, da bo treščilo na zemljo, da bi priznal, da ga ni mogel izvel iz wrija?

Ne, to mu ni šlo v glavo. Zastoj bi bilo vse njegovo razlaganje in pojasnjevanje njegovega skoka, nihče ga ne bi mogel razumeti. Ne bi bil niti vreden naloge, ki so mu jo poročili.

Ali tudi umreti bi bilo nemumno. Zemlja se je vedno bolj približevala, vedno bolj preti. Treba se bo odvezati in to hitro. Detroyat je tipaje iskal z roko na pasu, ki ga je držal za sedež, zaponko, katere ga bo osvobodila. Toda zaponka se ni dala odpreti.

Njegova teža je tako pritiskala na vezi, da se je specialni mehanizem, kateri se da v normalnem letu z lahkim pritiskom odpreti, v tem položaju hrbtne vrta zataknil in ga ni bilo mogoče odpreti. Končano je. Čaka ga sigurna smrt.

Ljudje, ki še niso preživeli podobnih trenutkov, ne verujejo, česa se človek takrat spominja in kakšno brzino se vrstijo misli. Kar je Detroyat večkrat bral in slišal, to je sedaj občutil na sebi. Dolga vrsta njemu dragih spominov je drvela z divjo brzino skozi možgane.

Spomnil se je svojih mladih let in svoje preteklosti. Ali njegova glava ga je težila kakor svinca, zaradi tega divje ga vrtelo, ki ga je hotel iztrgati iz letala. Bobnenje okoli njega ga je že čisto oglušilo. V grlu je samo neko premikanje barv, kakor v snu; stvarnost se je mešala s sanjami, resničnost z navideznostjo. Vse neanse mavričnih barv so mu pisale pred očmi, dočim mu je razum ostal jasen. Sklenil je, da se bo boril do zadnje sekunde, do zadnje desetinke sekunde.

Začel je delati pokrete, da bi odklonil ta strašni, brez zračni prostor. Dodal je plin in ga zopet odvzel. Brezspasna igra. Letalo pada nevdružno proti zemlji. Detroyata se je polastil obup. Nobene koristi nima od borbe. Ne kaže mu drugega, kakor mirno počakati smrti.

Skozi možgane mu je zletela bežna slika. Pred očmi so se mu prikazale razvaline njegovega letala in on, ves razbit in raztrgan, bolj podoben kupu mesa kakor človeku. Njegovi prijatelji so pritekli in začudeno gledajo razbito letalo. Zagleda smrt. Vsa bela steguje po njem dolgi roki. Če bo ostal živ, ne bo nikdar pozabil te peklenke slike.

Zakaj se je Fieselerjevo letalo nenkrat vzravalo? Detroyat vam tega ne more pojasniti, ker ve samo, da je nenkrat začutil, da so komande postale trde in da so odgovorile na njegove gib.

Gotovo je letalo zašlo v močnejšo strujo, ki so med jadralnimi letalci poznane kot termični vzgorniki. Ta struja je zadela na trup in izpolnila strašni brezračni prostor, ki je obdajal rep in krmila tako, da so komande odgovorile na Detroyatov gib. Detroyat ni izgubil niti trenutka. Pijan od veselja je poslušal, potem ko je zavrnil letalo kakih 80 metrov nad zemljo, kako je živžgal rešilni veter okoli žice. Pod njim so drsela polja, hiše, drevoredi in travniki.

S polnim plinom je Detroyat priletel na svoje letališče. Naradil je še nekaj akrobacij, da ne bi izgubil zaupanja vase. Dve minuti kasneje in še preden je preteklo 15 minut, se je syustil na letališče, ki se je bleščalo v jutranjem solncu, točno pred noge smejočega se Fieselerja.

Na tekmovalstvu je zmagal Detroyat in si osvojil pehar. K temu mu je največ pripomogel hrbtni wri, katerega Fieseler s svojim letalom ni mogel ponoviti.

ZAHVALA IN PROŠNJA

Slovenecem širom Amerike iskrena zahvala za vse knjige, katere ste poslali za vojne ujetnike Slovence, ki so služili v italijanski armadi. Kar sem dobil, sem poslal na U. S. Marshall Provost urad in sicer: 82 molitvenikov, 207 knjig, povesti, romane in druge zabavne knjige. Poleg tega še druge reči, katere potrebuje človek da si poživlji vero. Res, prišlo je lepo število knjig, ali kaj je to za 4 ali 5 taborišče? Ni dovolj. Vem pa, da je še mnogo knjig, katere leže zaprte in ne pozabljene v kakem kotu — poiščite in pošljite na moj naslov, jaz vam drage volje povrnem stroške za poštnino.

Najlepša hvala slovenski tiskovni družbi Glas Naroda, ki so velikodušno darovali čez 75 knjig. Nato, lepa hvala posameznim darovalcem in pa družinam. Toda dovolite, da vas še enkrat prosim, ne pošiljajte starih raztrganih knjig, ne pošiljajte časopisov ali revij (na gazine) ker ni dovoljeno; pošljite samo (čeprav stare) molitvenike, in knjige dobro ohranjene. Ne pošiljajte knjig v tujem jeziku, niti ne takih, ki pišejo o elektriki, brzjavu, telefonu, vojaških napravah, posebno pa ne, čeprav je nedolžna povest o spijonaži, ker knjige so vse pregledane in uničene.

Ako pa nimate knjig, vam bi svetoval še bolj pa prosil sledeče: Naj se kdo spomni s kakim darom in sicer naši slovenski časopisi so zelo pripravljene pošiljati tem fantom svoje časopise po en izvod, na svoje stroške, vendar pa en izvod ne zadostuje, zato prosim denarne prispevke, da se naroči več izvodov slovenskih časopisov v eno taborišče. Darove bom mesečno objavil v enem ali dveh časopisih. Prosim pa, darujte po svoji moči. Dosedaj sem dobil \$200. Prosim, da darovalce imenuje, za kateri časopis daruje. Opominjam se to, da knjige in revije, ki so komunistične, s od Provost maršala zavrnjene in uničene, zato ne pošiljajte jih!

Še enkrat prav iskrena hvala, a za naprej prosim!

Rev. Pij J. Petric, OFM
62 St. Marks Place
New York, N. Y.

NOV FILM

Sineci je bil v posebni predstavi prikazovan zastopnikom tujezničnih listov nov film po imenu "The White Cliffs of Dover," v katerem v glavnih vlogah nastopajo Irene Dunne, Alan Marshall, Roddy McDowall in Frank Morgan. Film je vsestransko zanimiv. Prikazovan bo v Radio City Music Hall, 50. cesta in Šesta Ave., New York City pričenši v četrtek dne 11. maja.

A. F. Svet.

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

ki daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu za državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic iz zgodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom Razno, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsedniški Zedinjenih držav in Poedine države.

Cena knjižice je samo 50 centov.

In se dobi pri:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St.,
New York 11, N. Y.

65 LETNI SE JE POROČIL Z 24 LETNO.

Kenosha, Wis. — Petinestdesetletni milijonar Oskar Zerk, po poklicu inženir in izumitelj, in 24 letna Adele Širk po poklicu stenograferka, sta se dne poročila in sicer 14 dni po tem, ko sta se potom dopisovanja spoznala. To dopisovanje se je med njima pričelo vsled sličnosti njunih imen.

Miss Zirk, ki je bila zaposlena v neki tovarni v Caldwell, N. J. opazila je Zerkovo ime v nekem listu, in ker je njegovo ime skoraj ravno tako, kakor njeno, mu je enostavno pisala ter ga vprašala o njegovih prednikih, kajti bila je prepričana, da sta si v daljnem sorodstvu. V tem pismu mu je naznanila o svojih prednikih v 24 let.

Angliji, naznanila mu je, da je bil njen prastari oče Richard Emidy, član dvora kraljice Viktorije in da je bil nje prastari stric, Rev. John Carter, nekoč škof v Londonu.

Zerk, ki je naravno takoj odgovoril, ji je naznanil, da je on rododun iz Dunaja, da je tekom prve svetovne vojne služil kot stotnik v avstrijski vojski, in da je sedaj v Kenoshi, kjer je inženir in izumitelj. Potem sta si poslala medsebojno svojih slik nakar je prišel k Miss Zirkovi materi v Caldwell od koder so vsi trije odpotovali v Kenosha, kjer sta se poročila. Zerk je dosedaj dobil nad 200 patentov za svoje izume, kateri so vsi avtomotivne narave. Njemu je 65 let, do čim je njegova soproga stara 24 let.

NAJBOLJŠI PRIJATELJ

V NESREČI VAM JE:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA

BRATSKA, DELAVSKA PODPORNJA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

Članstvo: 64,500

Premoženje: \$11,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

SEDAJ LAHKO DOBITE

LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI

pisatelja Louis Adamič-a

ZA CENO \$2.50 ZA ZVEZEK

"Two Way Passage"

V tej knjigi, ki je zbudila pozornost vsega ameriškega naroda, daje pisatelj nasvet, kako bi bilo mogoče po sedanji vojni pomagati evropskim narodom. Iz vseh evropskih držav, tudi iz Jugoslavije, so prišli naseljenci v Ameriko in pomagali postaviti najbolj napredno in najbogatejšo državo na svetu. Sedaj je prišel čas, da Združene države pomagajo narodom, ki so jim pomagali do njihovega sijaja in moči. Pot na dve strani — kakor bi se mogel naslov knjige prestaviti iz angleščine — je jako zanimiva knjiga in jo priporočamo vsakemu, ki razume angleško.

"What's Your Name"

"Človeški odgovori na vprašanje, ki se tiče sreče milijonov. Čitanje te knjige je bogato plačano." — Tako se je izrazil velik ameriški dnevnik o tej knjigi.

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za \$..... za lastnoročno podpisano (1) knjižico (1):

Moje ime

Št., ulica ali Box št.

Mesto in država

"Glas Naroda"

216 W. 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 dolgih poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

13 poglavij — 413 strani
Lično v platnu vezana.

PROKLETA

Spisal EMILE RICHEBOURG
 Iz francoščine prestavil J. L.

(30)

"No seveda, jaz sem se dal obtožiti, in obsoditi — jaz sam sem tako hotel. Zagovarjati se, dokazati, da sem nedolžen, kako lahko bi mi to bilo! Naj bi bil gospodu preiskovalnemu sodniku le resnico povedal! Toda jaz sem bil prisegel ubogemu umirajočemu mladeniču. In potem tudi nisem hotel da policija iztakne pravega krivca; ne, tega nisem hotel! Ah, jaz sem k temu potreboval res velikega poguma, železne volje. Ti sodniki so tako strašni, mrtveci bi pripravili k govoru. A dobro sem premislil, kaj dolgujem svojemu dobrotniku gospodu Mellieru ter spomnil sem se tudi rane v svojem srcu, ki se krivavi: Genevieve je dvomila nad mano; moja žena me ima za krivega! O Bog, ko sta prišla žandarja prijet me, da jima je Genevieve zavpila: Moj mož je nedolžen, prisegam vam, da Jean Renaud ni morilec! — potem ne vem, če bi bil imel še pogum ravnati tako, kakor sem ravnal! Akoprav se imam zahvaliti gospodu Mellieru za življenje in je dobrotnik ne dal bi se vendar potem zatočiti in obsoditi, potem ne bi mogel molčati. Pa Genevieve sama me je obdolžila! Kaj mi je potem bilo na drugem? Naj me imajo za roparja, za morileca, za hudobnika! Ujetnik sem tudi že postal. Kaj mi je mar, ko me moja žena ima za zmožnega zlobnih činov! Ona zna pisati. In mislite li da sem le vrstico dobil od nje? Ona me je že pozabila!"

"Vi se motite, Jean Renaud! Genevieve misli zmerom na vas ter joku neprenehoma!"

Oj, njena se zasvetilo in na obrazu se mu pokaže izraz neskončne miline.

"Vi ste jo videli?" povpraša s tresočim se glasom. "Kako se kaj ima?"

"Ona trpi — brezupna je!"

"Uhoga Genevieve! Da je sama, izvestno bi lažje prenašala, pa kmalu bode otroček tu in potem — kaj le hoče začeti potem?"

"To naj to pa nič ne skrbi," odgovori Rouvenat. "Tvoja žena in tvoj otrok ne bosta trpela pomanjkanja. Zato sem jaz tukaj!"

Ujetnik prime roke Rouvenatove ter jih krčevito stisne med svojimi.

"Ah," reče, "vi ne veste, kako dobro mi denejo vaše besede. Zdi se mi skoro, kakor da nisem več pomilovanja vreden. In, če pomislim, da sem oče, da bom imel otroka! — Težko je vendar prenašati, gospod Pierre! Uhoga žena! Nikdar je ne bom videl, pa kako bom vedno mislil na njo, in kako je bom, ne da bi slutila, ljubil! Ko doraste otrok in bo razumel stvar, potem mu vedno bodo povedali: Tvoj oče, Jean Renaud je v zaporu! — Pa ne-li res, gospod Pierre, potem pojdete k mojemu otroku in mu povečate in poveste mu resnico?"

"Jean Renaud, kakor hitro doraste tvoj otrok, in bode mogel varovati skrivnost, hočem to storiti — prisegam ti!"

"Takrat bom pač težko še živel: pa vsaj ne bode moj otrok preklinjal spomine na svojega očeta! — Pa zdaj se eno, gospod Pierre; kako se kaj ima gospodična Lucila po vsem tem, kar se je zgodilo?"

Rouvenat ves v zadregi povese oči.

"Predno me odvedo na moje pokorišče, bi rad videl gospodično Lucilo, ker imam ji nekaj povedati," nadaljuje Jean Renaud.

"Gospodična Lucile še zmerom ni domov," odvrne Rouvenat. "Stvar se tiče pisem ki si jih vzel v St. Irena v sobi mladega moža ne li?"

"Da. Ali so bila pisna, tega ne vem! Saj ne znam šteti; in da prav znam, ne bi jih pogledal!"

"Ali si jih sežgal?"

Po kratkem obotavljanju odgovori Jean Renaud

"Da!"

"Ali mi ne moreš zaupati, kaj imaš povedati gospodični Lucili?" povpraša Rouvenat.

"Ne. Jaz imam največje zaupanje v vas, gospod Pierre, pa tega ne smem; prisegel sem!"

Čas, ki je bil dovoljen obiskovalcu v ječi, je potekel. Ključ zaškrbije v ključavnici, vrata se odpro in zapiralec se molče prikaze na pragu. Oba moža se jokajoč objameta.

"Ne zapustite mi žene in otroka," zavpije Jean Renaud, "in ne pozabljajte, kar ste mi obljubili!"

"Računajte name!" odgovori Pierre Rouvenat ter ostavi celico.

Tri dni po svoji vrnitvi na senilonsko pristanišče, se je Pierre Rouvenat ravno napravljal da Genevieve prinese novico o njenem možu, ko se neka žena iz Civryja mimogrede oglasi na pristani.

Prinesla mu je točno novico. Jacques Mellier je bil navzoč. In ta novica je bila zanj drug udarec.

Kmalu potem, ko se je izvedela obsodba Jeana Renauda, se legla Genevieve, močno bolna, v posteljo. Dve sosednjini sta se menjavali, da sta ji vedno stregli. Nista je pustili niti minute same. V minuli noči je Genevieve rodila, nekaj tednov prezgodaj, dekle, majhno in nežno kakor punčico, o kateri je pa zdravnik izrekel, da je popolnoma razvita in da bo živila.

Mlada mati je želela videti svojega otroka. Položili so ji ga v naročje. Zdajci jo obide silen obup in bridko začne jokati. Ko ljudje to vidijo, zazdi se jim dobro, da ji odvzamejo otroka. Dve uri pozneje je Genevieve po hudem krču izdihnila svojo dušo v naročju zdravnikovem.

"Zdaj pa ljudje ne vedo, kaj bi počeli z ubogo malo sirotico," reče žena iz Civryja. "Vsi pravijo, da bi bila sreča za ubogo stvarico, da ni prišla na svet, ali da prej ko slej sledi materi!"

Nato se žena odstrani.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

KAKŠNA NAJ BO JUGOSLAVIJA?

Piše Matija Corel, Brooklyn, N. Y.

(Nadaljevanje.)

In ker nismo prišli v Ameriške Bogu v počast! Kače bi riko kot politični agentje uleže po svetlišču in pajki bi stvarjati nove forme države, predli svoje mreže, ki bi kinčampak iz edinega razloga, da le namesto rož glave svetniškom.

Pravijo da je Bog povsod in da brez njegove volje ne pade niti las iz glave. Torej tudi v puščavi prebiva božje bitje in ako je temu tako potem tudi v naši pameti mora biti in v Hitlerjevih možganih mora biti. In tako je. Država je naš tempelj in država je narod; državljani so pa država; kajti ti tvorijo državo in ti zidajo svetlišča; zato ti so prvi, ker brez državljanov ne bi bilo države, niti cerkve, niti ameriški dolarjev ne bi bilo in čisto za gotovo da Jugoslovani niti naših svečnikov tukaj ne bi bile. In Bog je med državljani prav takšen, kakor so državljani in njegovi svečniki. Ako ga ti predstaviš v pravi plemeniti duši in državljani so plemeniti, čisto zagotovo da vlada med državljani nevidno plemenito bitje. So pa državljani razposajeni. Ako lažejo, krajejo, ubijajo, so prevzetni in nevoščljivi, ali je mogoče da med njimi prebiva Bog? Tisti resnični Kristus? — Absolutno ne! Tisto plemenito bitje zgine in ga nadomesti sam peklenški vrag!

In Amerika? — Ako se malikom zmeša pamet, ali more biti tisti plemeniti Bog pameten? Kaj se. Ako bi Amerika spala in molila, pa križem rok držala, prišli bi vragovi in pometal bi plemenite moze za plot in postavili bi na čelo tiste razuzdane malike. Rekli bi: To je vaš Bog, tega častite, ako pa ne, pa bomo sekali glave, kakor so to delali povsod.

Zato narod in njegovi voditelji so tisti činitelji, ki ustvarjajo plemenito bitja in Bog prebiva med njimi samo tako dolgo, dokler so njihove duše plemenite, in ti mu zidajo svetlišča, in ti si zanišljajo svojo zastavo in ta je njih simbol! Kljnkasti križ je simbol laži, tatvine in pobijanja. Ameriška zastava je pa simbol svobode, ki so si jo zanišljili stari Amerikanci pred 150 leti. V nji so zapopadene vse plemenite ideje, in tako dolgo, dokler bo ta zastava slonela na tistih človeških principih, bo imela prednost pred vsako cerkveno kasto. Kajti cerkev je institucija, država je pa konstitucija in to konstitucijo po ameriški ustavi tvori narod.

Narod po ameriški ustavi je prvi, kajti na njem slonijo vsa dejstva, dobra ali slaba. In cerkev je samo prizidek, zato je podlost, ako se začnejo svečniki vpraševati, ali spada ameriška zastava v cerkev, ali katera ima prednost, ali cerkvena, papežova ali pa ameriška. Vsaki državi, naj si bode katerakoli hoče, njena zastava je prva. To je altar naroda in z nobeno stvarjo na svetu ne morejo državljani bolj počastiti svojega Boga in okineati svojo cerkev, kot s svojo zastavo, katera jim je najdražja in ta je prva pred vsemi drugimi. Ta naj visi na altariju, kajti za njo so skriti principi narodove duše. In za njo je skrit Bog, ako je bila zanišljena iz plemenite duše naroda. Vse druge pa naj visijo v ozadju pri vratih.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Izvoz krompirja v osrednji zapad. Iz Trenton, N. J., se poroča, da imajo farmerji v južnih delih države New Jersey, še toliko lanskega krompirja na razpolago, da ga sedaj izvažajo kar po 15 železnih voz dnevno v države osrednjega zapada, kjer se ta, lanski pridelek spreminja v alkohol za industrijske svrhe.

V zvezi s kazanjem Twen-17 Avenue v New Yorku, Tekne tieth Century Fox technicolor so se udeležila dekleta 35 razkino-slike "Pin Up Girl". je nih držav. Za Slovenijo, odnobilu večerj vprizorjena tekna sno Jugoslavijo je na tej tekni za lepa dekleta v postopju nastopila Miss Jennie Patelli Roxy gledališča na 51 cesti in iz Brooklyna, N. Y. Dasi je bi-

to vprašanih več naših deklet se je odzvala samo Miss Patelli.

Natančneje glede prve zmagovalke te tekne itd., bo v kratkem v tem listu poročano. Slika predstavlja Miss Betty Grable, ki igra glavno vlogo v omenjenem filmu "Pin Up Girl", kateri se prične prikazovati z jutrišnjem dnem v Roxy gledališču. A. F. Svet

Ne pozabite krvavečega naroda v domovini: — Pošljite Vaš dar še danes Slovenskemu Pomoznemu Šboru, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company
 216 West 18th Street
 New York City

Razprodaja KNJIG

po 50 centov komad.

IZDALA SPLOŠNA KNJIŽNICA

1 Domače živali
Spisal Damiir Felgel	19 Študent naj bo
Spisal Fr. S. Finžgar	35 Praški Judek
Spillmannova povest — Prev. Josip Vole
2 Kreutzerjeva sonata
Spisal L. N. Tolstoj	22 Balade in romance
Spisal A. Aškere	IGRE
3 Andrej Ternovc
Spisal Ivan Albreht	23 Zbrani spisi za mladino
Spisal Engelbert Gangl	28 Magda
(Igra) — Alojzij Remec
6 Pregarjanje indijanskih misijonarjev
Spisal Josip Spillman	24 Andersonove pripovedke za mladino
Priredila Utva	29 Peterčkove poslednje sanje
(Igra) — Pavel Golln
8 Pravljice
Zapisal H. Majar	14 Pravljice in pripovedke za mladino
Spisal Silvester Košutnik	30 Potopljeni zvon
(Igra) — Gerhart Hauptmann
10 Dedek je pravil
Spisal Julij Slapšak	15 Suneški invalid
Spisal Silvester Košutnik	31 Revizor
(Igra) — Nikolaj Vasiljevič
12 Frank Baron Trenk
Po raznih virih napisal Gjuro Panduric	17 Vojnimir ali poganstvo in krst
Spisal Josip Ogrinec	32 Spodobni ljudje
(Igra) — L. Ljovce
13 Pariški zlatar
Poslovenil Silvester K.	25 Duhovni boj
(Izšla družba sv. Mohorja) L. Skupoli	33 Črne maske
(Igra) — L. Andrejev
18 Mladim srcem
Drugi zvezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Ksaver Meško	26 Denar
Dr. Karl Englis — Poslovenil Dr. Albin Ogris	34 Antingone
(Igra) Poslovenil C. Golar

Podprite napad! — Kupite bonde Vojnega posojila.

Ker je zaloga teh knjig zelo omejena, je pri naročilu priporočljivo om-